

Skrivbara mallar för sammanställningar – med stegbeskrivningar och anteckningsfält

Bygga svenska åk 1–3

Redigerarens kommentar

Ingen formgivare i världen skulle godkänna den här layouten, men eftersom jag saknade den övergripande stegbeskrivningen samt en möjlighet att anteckna fick funktion komma före form. Jag delar gärna med mig av mina privata redigeringar om det finns fler som känner som jag.

Vänligen,
Maria Wiksten
Lärare i svenska som andraspråk

A 20x10 grid with a light gray background and thin gray grid lines. A solid blue horizontal bar spans the entire width of the grid in the second row from the top. A solid green horizontal bar spans the entire width of the grid in the sixth row from the top. The remaining cells in the grid are empty.

Observationspunkter för Lyssna och tala STEG 1

Observationspunkter för Lyssna och tala

STEG 2

På steg 2 förstår eleven anpassat talat språk som är bearbetat i undervisningen eller som förekommer i återkommande situationer. Eleven visar alltmer sin förståelse i språklig form och använder då frekventa ord och fraser. Med hjälp av stöttning kan eleven följa med och delta i samtal, i par eller i mindre grupper. Eleven behöver tid för att formulera sig. Ordförrådet växer i takt med att eleven möter och får tillfälle att bearbeta ett mer varierat språk som är både vardags- och ämnesrelaterat. Eleven använder förenklingar, omskrivningar och nybildningar i sitt språk. Kroppsspråket är fortfarande en viktig resurs för meningsskapandet, liksom elevens modersmål eller andra språk. Att eleven har möjlighet att använda konkret visuellt material såsom föremål, bilder och skrift är ytterligare en förutsättning för kommunikation på det här steget.

LYSSNA																			
Eleven																			
visar en övergripande förståelse av anpassat talat språk, till exempel genom att ställa och svara på enkla frågor																			
förstår och följer en vanlig instruktion i få steg, med stöd av sammanhanget																			
förstår frekventa ord och fraser som läraren har tagit upp i undervisningen																			
Eleven																			
deltar med stöttning i enkla samtal om sådant som händer i och utanför klassrummet																			
återanvänder lärarens eller kamraternas ord och formuleringar																			
förhandlar på ett enkelt sätt om betydelsen av ord, fraser och innehåll																			
uttrycker på ett enkelt sätt åsikter, värderingar och jämförelser																			
använder ord och helfraser som behövs i skolvardagen och i ämnesundervisningen																			
börjar uttrycka sig med en viss precision både grammatiskt och lexikalt, till exempel genom att börja skilja på olika tempusformer och genom att börja använda modala hjälpverb (<i>vill, kan</i>) följt av infinitiv, samt börjar uttrycka framtid med hjälp av ordet ska																			
börjar använda tidsbisatser (<i>Hon jätteledsen när alla skrattade av henne</i>), enklare partikelverb (<i>kom in, spring ut</i>) och ofta förekommande sambandsord (<i>och, sen</i>)																			
utelämnar mer sällan kopulan (<i>är, blir</i>)																			

Plats för kommentarer:

Observationspunkter för Lyssna och tala STEG 3

På steg 3 förstår eleven med en hög grad av stöttning ett åldersadekvat ämnesinnehåll. Eleven börjar använda och förstå språket mer självständig i bekanta och återkommande klassrumssituationer, men är i behov av stöttning i språkligt och kognitivt mer utmanande situationer. Eleven deltar i längre muntliga sekvenser i normal talhastighet, förutsatt att det finns en tydlig struktur och en möjlighet för eleven att ställa frågor eller på andra sätt uttrycka tvekan. Elevens vardagliga och skolspråkliga ordförråd har utvecklats och eleven börjar nu även förstå och använda mindre frekventa ord och fraser. Elevens modersmål och andra språk är fortsatt viktiga resurser för meningsskapandet. Det är vanligt att elever på detta steg har fångat upp omgivningens uttal, vilket kan ge intryck av att eleven har nått längre i sin språkutveckling än vad som är fallet, till exempel när det kommer till ordförråd.

LYSSNA																				
Eleven																				
urskiljer relevant information i ett bekant ämnesinnehåll som förmedlas i normal talhastighet och med visuellt stöd																				
visar en övergripande förståelse av längre sammanhållet tal genom att kunna svara på frågor om innehållet i normal talhastighet och med visuellt stöd																				
visar prov på förståelse genom att dra egna slutsatser, till exempel utifrån en berättelse eller ett tv-program, och svarar på frågor som <i>Varför tror du ...?</i>																				
förstår instruktioner i fler steg med hjälp av sammanhanget och visuellt stöd																				
Eleven																				
deltar i samtal genom att återge, berätta och beskriva något som eleven har hört, läst eller upplevt, så att innehållet framgår. Eleven använder då ett mer precist ordförråd än tidigare och förhandlar om betydelsen av ord, fraser och innehåll.																				
använder vanliga sambandsord, till exempel för tid och orsak (<i>sen, och sen så, för att</i>)																				
kan berätta om en händelse eller företeelse med stöd av nyckelord i en mindre grupp																				
jämför på ett enkelt sätt förhållanden och erfarenheter och uttrycker åsikter om dessa																				
uttrycker sig med en viss precision och variation både grammatiskt och lexikalt, till exempel genom att ofta skilja på presens och preteritum, börja göra skillnad på bruket av preteritum och perfekt, uttrycka framtid på olika sätt, inleda huvudsatser med en annan satsdel än subjektet, börja kongruensböja adjektivet när det står attributivt (<i>högt berg, stort slott</i>), börja använda partikelverb där betydelsen inte är genomskinlig (<i>kommer ihåg, läser om</i>)																				

Plats för kommentarer:

**Observationspunkter för Lyssna och tala
STEG 4**

På steg 4 förstår eleven ett åldersadekvat, mer utmanande ämnesinnehåll men är fortfarande i behov av stöttning, inte minst när det gäller kulturspecifika referenser, underförstådda antaganden och idiomatiska uttryck. Eleven deltar nu mer självständigt i olika språkliga aktiviteter, både förberedda och oförberedda. Elevens modersmål och andra språk är fortsatt viktiga resurser för meningsskapandet.

LYSSNA																			
Eleven																			
visar en övergripande och fördjupad förståelse av både vardags- och ämnesrelaterat tal, till exempel genom att återge, sammanfatta, och reflektera över innehållet på ett enkelt sätt																			
deltar i spontana och styrda samtal i undervisningen genom att ställa och svara på frågor, och visar förståelse genom att kommentera och bygga vidare på det andra har sagt																			
Eleven																			
uppvisar ett mer effektivt flyt i kommunikationen än tidigare och kan förhandla om mening när något är oklart																			
gör jämförelser, uttrycker åsikter, förklarar och motiverar																			
uttrycker sig med en större precision och variation, både grammatiskt och lexikalt, till exempel genom att använda relevanta sambandsord och olika slags bisatser, alltmr tillämpa inversionsregeln, använda verbens tempusformer med större säkerhet (<i>sprang, har/hade/skulle sprungit</i>), kongruensböja adjektiven även i predikativ ställning, börja använda mindre frekventa partikelverb, börja använda idiomatiska uttryck (<i>Jag har en idé; Nu är det kört; När man får rätt kort så åker man ut</i>)																			

Plats för kommentarer:

Observationspunkter för Lyssna och tala STEG 5

På steg 5 förstår eleven ett åldersadekvat ämnesinnehåll. Eleven deltar nu mer självständigt i olika sorters språkliga aktiviteter, både förberedda och spontana. Behovet av stöttning är dock fortfarande stort, inte minst för att förstå kulturspecifika referenser, underförstådda antaganden, implicit information, humor och idiomatiska uttryck. Elevens modersmål eller andra språk är fortsatt viktiga resurser för meningsskapandet.

LYSSNA																				
Eleven																				
urskiljer relevant information i längre vardags- och ämnesrelaterat tal i normal talhastighet																				
visar en övergripande och fördjupad förståelse av längre vardags- och ämnesrelaterat tal genom att kunna återge, sammanfatta och reflektera över innehållet																				
deltar ledigt i styrda samtal och visar förståelse genom att kommentera och bygga vidare på det andra sagt																				
TALA																				
Eleven																				
återger händelser och erfarenheter sammanhängande så att innehållet och händelseförloppet framgår																				
uttrycker åsikter, förklarar och motiverar																				
uttrycker sig med precision, variation och en större säkerhet än tidigare både grammatiskt och lexikalt																				

Plats för kommentarer:

Observationspunkter för Läsa STEG 1

[illegible]

Plats för kommentarer:

Observationspunkter för Läsa STEG 2

Plats för kommentarer:

[illegible]

Plats för kommentarer:

Observationspunkter för Läsa STEG 4

På steg 4 läser eleven med en större självständighet en variation av texter. Eleven har nu fördjupat sin ordförståelse och känner till flera betydelser av samma ord, till exempel bär, tänder och klippa. Vid läsning av längre texter som är språkligt och innehållsligt mer utmanande är eleven fortfarande i behov av stöttning, i synnerhet när det gäller ämnesrelaterade och mindre frekventa ord. Eleven tar visst stöd av andra språk, bilder, gester och digitala resurser för att läsa och visa sin förståelse.

[illegible]

Plats för kommentarer:

Observationspunkter för Läsa STEG 5

På steg 5 läser eleven med självständighet en variation av texter. Eleven har nu ett utbyggt ordförråd inom både vardags- och skolspråk, till exempel axel (kroppen eller diagram); koppar (metall eller muggar); volym (rymd eller ljudnivå). Förståelsen för variation och nyanser (till exempel jobba, slita, kämpa) i exempelvis skönlitterära texter är större än på tidigare steg. Eleven behöver fortsatt stöttning, framför allt för att kunna tolka nya ord, idiomatiska uttryck och bildspråk. Eleven tar vid behov ett visst stöd av andra språk, bilder och digitala resurser för att läsa och visa sin förståelse.

[illegible]

Plats för kommentarer:

Observationspunkter för Skriva STEG 1

Plats för kommentarer:

Observationspunkter för Skriva STEG 2

Hur många andraspråksdrag som förekommer i elevens texter beror på hur mycket stöttning eleven har fått i skrivandet och på hur kognitivt utmanande uppgiften är. Andraspråksdragen visar sig i framför allt ordförråd, ordföljd och morfologi.

[illegible]

Plats för kommentarer:

[illegible]

[illegible]

Observationspunkter för Skriva STEG 4

Observationspunkter för Skriva STEG 5

På steg 5 skriver eleven texter med en större självständighet, men stöttningen är fortfarande viktig för att eleven ska få möjlighet att utveckla sitt skrivande mot större nyansering, precision och fördjupning. Andraspråksdragen är få och de som ändå finns hindrar sällan betydelseskapandet i texten. Det finns dock vissa andraspråksdrag som signalerar att eleven har behov av mer stöttning, till exempel enkelhet i meningsbyggnaden och ett begränsat ordförråd.

[illegible]

Plats för kommentarer: